

Noktalama işaretleri

Yazıda okumayı ve anlamayı kolaylaştıran işaretler vardır. Bu işaretlere **noktalama işaretleri** denir.

Nokta (.), virgöl (,), soru işareti (?), kısa çizgi (-), kesme işareti ('), eğik çizgi (/) noktalama işaretlerinden bazılarıdır.

Nokta (.)

- Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.
Ali kitap okuyor.
- Bazı kısaltmalardan sonra konur.
Dr. Ahmet Bey sizi bekliyor.
- Sıra bildiren sayıların sonuna konur.
Ben de 2. sınıfa gidiyorum.

Soru İşareti (?)

- Soru bildiren cümlelerin sonuna konur.
Bu kalemi alabilir miyim?
İstanbul'a ne zaman geldiniz?
Hangisini daha çok beğendin?

Virgül (,)

- Cümlede eş görevli sözcükler arasına konur.
Ali, Ayşe ve Figen aynı apartmanda oturuyor.
Bugün Türkçe, matematik, hayat bilgisi ve müzik dersimiz var.
- Mektuplarda hitap sözlerinden sonra konur.
Sevgili Ayşegül,
Canım Ablacığım,

Ünlem İşareti (!)

- Sevinç, korku, üzüntü, şaşma, öfke, uyarı anlatan cümlelerin sonuna konur.
Zavallı çocuk!
Eyvah, vazo kırıldı!
Hey! Dikkat et!

Kısa Çizgi (-)

- Bir sözcüğün heceleri gösterilirken heceler arasına konur.
dost-la-rım
söy-le-ye-ce-ğim
- Satır sonuna sığmayan sözcükleri ayırmada kullanılır.
Türkçe dersinde okuduğumuz şiiri çok beğendim.
Elma ağacına çıkıp dalından kopardığımız elmaları yedik.

Kesme İşareti (')

- Özel adlara gelen bazı ekler (-e, -i, -de, -den, -in, -nin) kesme işaretiyle ayrılır.
TBMM, Ankara'dadır.
Atatürk'ü hiçbir zaman unutmayacağız.
İstanbul'dan Ankara'ya trenle gittik.
Ayşe'nin elbisesi kirlendi.

Eğik Çizgi (/)

- Adreslerde apartman numarası ile daire numarası arasında kullanılır.
Çağdaş Sok. Nu.: 17/28
- Adreslerde semt ile şehir adı arasına konur.
Esat Cad. Nu.: 3/11
KÜÇÜKESAT/ANKARA

1. Aşağıdaki cümlelerin sonuna hangi noktalama işareti gelecekse cümleyi o noktalama işareti ile eşleyiniz.

- Bir insan kaç gün susuzluğa dayanabilir
- Hey, araba çok hızlı geliyor
- Siz, babamla aynı iş yerinde mi çalışıyorsunuz
- Bugün tüm matematik sorularını doğru çözdüm
- Yaşasın, hafta sonu Didemlere gideceğiz
- Kütüphanemizde bin kitap var
- En çok beğendiğin şarkıcı kim
- Esmâ'nın annesi bankada çalışıyor
- Ay, çok korktum
- Kardeşin kaç yaşında

2. Aşağıdaki cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretini koyunuz.

Portakal yer misin

Halının üstündeki ne

Yaşasın, dedem geliyor

Kışın doğal gaz ile ısınıyoruz

Sınıfta kiminle oturuyorsun

Sınıf pencerelerini çiçeklerle süsledik

Kitabı nereden aldın

3. Aşağıdaki cümlelerde parantez içlerinde yazılan noktalama işaretleri doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

☒ D Mart(,) nisan ve mayıs ilkbahar aylarıdır.

☐ Eyvah(!) Araba çocuğa çarptı.

☐ Şerefli Sok. Nu.: 8/21 Emek(-) Ankara

☐ Annem(,) babam ve kardeşimle dayımlara gittik.

☐ Ali(')nin ablası kolunu kırmış.

☐ Sizin hangi sokakta oturduğunuzu biliyorum(?)

☐ Niçin maç yapmaya gelmediğini anlamadım(.)

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna nokta konulmalıdır?

- a. Kapıyı yavaşça kapattı
- b. Odanı niçin kirlettin
- c. Yarışı kim kazandı

2. Aşağıdaki mektup hitaplarından hangisi doğrudur?

- a. Canım Kardeşim Evren,
- b. Canım kardeşim Evren!
- c. Canım Kardeşim Evren;

3. "Deniz, Defne'nin köpeği Miçoyu çok sevdi." cümlesinde hangi sözcükte yazım yanlışı vardır?

- a. Deniz
- b. Defne'nin
- c. Miçoyu

4. "Tüh(!) Çiçekler günlerce sulanmamış." cümlesinde "tüh" sözcüğü hangi duyguyu belirtiyor?

- a. kızma
- b. üzüntü
- c. şaşkınlık

5. "Hiç deniz görmediğini söyledi" cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir?

- a. ünlem işareti (!)
- b. soru işareti (?)
- c. nokta (.)

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti (') yanlış kullanılmıştır?

- a. Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.
- b. Televizyon'dan haberleri izledim.
- c. Turgut'ta bu kitabın aynısı var.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti gelmelidir?

- a. Bu kitabı okumayı düşünüyorum
- b. Bu kitabı ne zaman okudun
- c. Bu kitabı henüz okumadım

8. "Yaşasın, kar yağıyor" cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir?

- a. ünlem işareti (!)
- b. nokta (.)
- c. soru işareti (?)

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde noktalama işareti yanlış kullanılmıştır?

- a. Öğretmen bana soru sordu?
- b. Niçin ballı süt içmiyorsun?
- c. Bunu bir daha anlatır mısın?

10. "Peçetelik" sözcüğü satır sonuna sığmadığında nasıl bölünür?

- a. peç-
etelik
- b. peçet-
elik
- c. peçete-
lik

11. Kesme işareti hangi seçenekte yanlış kullanılmıştır?

- a. Bugün Eskişehir'den dayımlar gelecek.
- b. Teyzem Akşehir'in bir köyünde oturuyor.
- c. Onların Kırşehir'li olduğunu biliyorum.

12. "4. Cad. 15. Sok. Nu.: 8-1 Ümraniye/İstanbul"
1 2 3

Yukarıdaki adreste altı çizili ifadelerden hangisinde yanlış noktalama işareti kullanılmıştır?

- a. 1 b. 2 c. 3

13. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

- a. Agah, yarışmada 1. inci oldu.
b. Umut, bu apartmanın 2'inci katında oturuyor.
c. Kemal, sınıfta 3. sırada oturuyor.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül doğru kullanılmıştır?

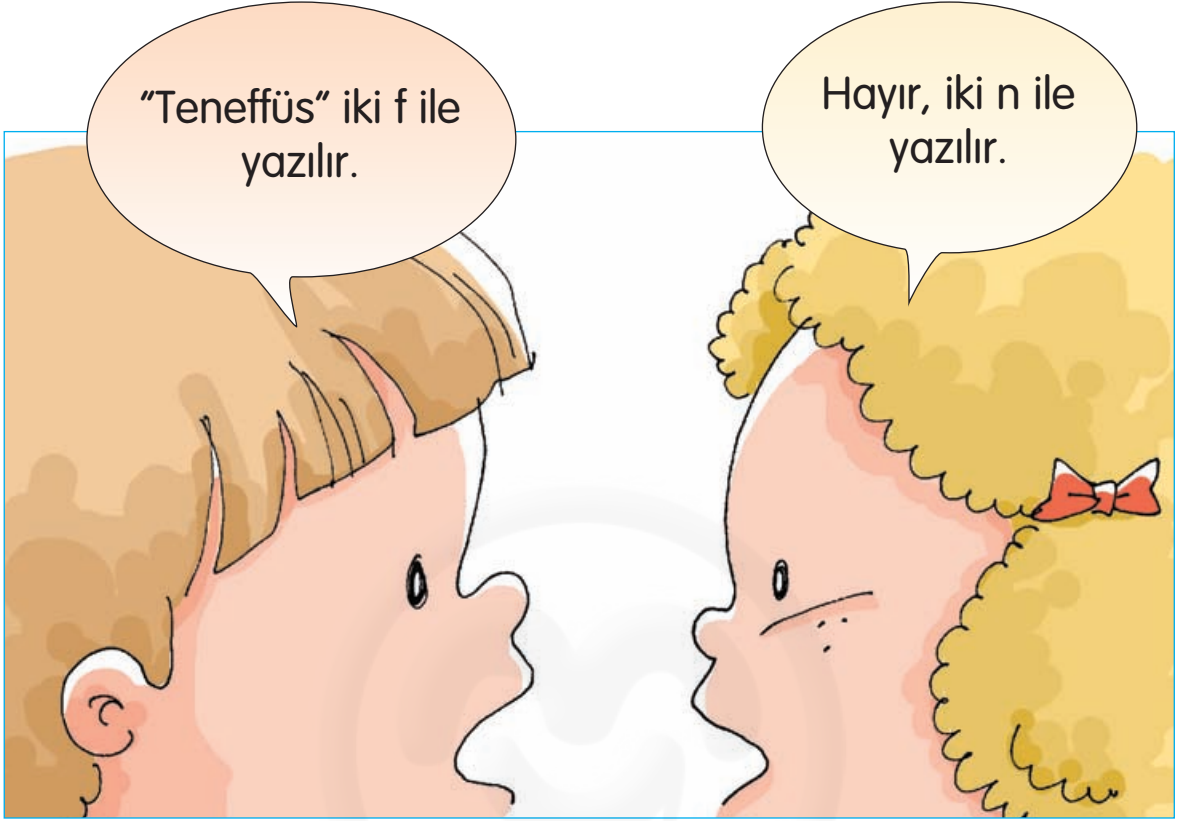
- a. Kurt, ayı ve aslan yabani hayvanlardır.
b. Tavuk, hindi, ve horoz kümes hayvanlarıdır.
c. Sütü inek, keçi, koyun, gibi hayvanlardan elde ederiz.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işaretlerinin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık vardır?

- a. Toprak, su, hava ve güneş ışığı bitki için gereklidir.
b. Buğday, mısır, pirinç, vb. bitkilere tahıl denir.
c. Bitkiler yeterli su alamazlarsa solar, sararır ve kururlar.

Yazım Kuralları

Dilimizdeki sözcüklerin herkes tarafından doğru söylenmesi ve yazılması gerekir. Bunu sağlayan kurallara **yazım (imla) kuralları** denir.

Yazımından emin olmadığımız sözcükler için yazım (imla) kılavuzuna bakarız. Aradığımız sözcük yazım kılavuzunda yoksa biz o sözcüğün yazımını yanlış biliyoruz demektir.

Örnek: "Lanba" sözcüğünü yazım kılavuzunda aradığımızda bulamayız. Çünkü bu sözcüğün doğru yazımı "lambda" dır.

Örnek: "Tren" sözcüğünü yazım kılavuzunda aradığımızda buluruz. Çünkü bu sözcüğün doğru yazımı "tren" dir.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

- Cümlelerin ilk sözcüğünün ilk harfi büyük yazılır.

Geçen hafta sinemaya gittik.

Okula başladığım zaman çok heyecanlıydım.

- Özel adların ilk harfi büyük yazılır.

Bugün **Ö**zlem'in doğum gününü kutladık.

Amcam **İ**zmir'de öğretmenlik yapıyor.

- Şiirde dizelerin ilk harfi büyük yazılır.

Sordum bir gün arıya:

— **Y**ok mu senin yuvan?

Vızıldayıp gösterdi

Bana koca bir kovan.

- Yazıların başlıklarında ya sözcüklerin ilk harfi ya da hepsi büyük harfle yazılır.

Köyde Yaşam

KÖYDE YAŞAM

- Başlıklarda "ve, ile" gibi sözcükler eğer sözcüklerin hepsi büyük harfle yazılıyorsa büyük olur.

Aycan ve Ali

Aycan ile Ali

AYCAN VE ALİ

AYCAN İLE ALİ

1. Aşağıdaki yazılar çocukların yazılarıdır. Her yazıda iki sözcük yanlış yazılmıştır. Bu sözcüklerin doğrularını yazıların altındaki kutulara yazınız.

Televizyondaki çocuk purnogramlarından çok hoşlanıyorum. Özellikle eylenceli olanları çok güzel oluyor.

Bence aile çok önemlidir. Ailemiz en değerli varlığımızdır. Ailemizle ilişkilerimizin iyi olması için onlarla zaman geçirmemiz lazım.

En çok zorlandığım ders matematiktir. Proplem çözmekte zorlanıyorum. Genellikle soruları yanlış çözüyorum.

2. Aşağıdaki sözcüklerden yazımı doğru olanları boyayınız.

problem	proplem	debrem	deprem
düyme	düğme	çimdik	cimcik
ceket	çeket	kadayıf	kadaif
değirmen	deyirmen	eşşek	eşek
tenmuz	temmuz	eylence	eğlence
daire	dayire	kütüphane	kütüpane

çocuk bayramı

dünyada sadece türk çocuklarının bayramı vardır. Bu bayramın adı 23 nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayramıdır. okullar, bayraklarla ve atatürk resimleriyle süslenir.

3. Yukarıdaki metni büyük harflerin kullanımına dikkat ederek tekrar yazınız.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- a. ne zaman eve gideceksin?
- b. İstanbul'da denize giriliyor mu?
- c. Defne'nin ağabeyi var mı?

2. Aşağıdaki başlıklardan hangisinin yazımı yanlıştır?

- a. SİMGE'NİN GÜNLÜĞÜ
- b. Simge'nin Günlüğü
- c. Simge'nin günlüğü

3. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- a. trafik
- b. tıraktör
- c. tramvay

4. "Yağmurdan sonra gök kuşağı çıktı." cümlesinde altı çizili sözcüğün doğru yazımı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. gökkuşağı
- b. gökguşağı
- c. göğ guşağı

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık vardır?

- a. Sevim'in diş hekimine gitmesi gerekti.
- b. Almanya'da bir mektup arkadaşım var.
- c. Atatürk'ün naaşı anıtkabirdedir.

6. "Ders programına göre matematik dersi bugün yok."

1

2

3

cümlesinde altı çizili sözcüklerden hangisi yanlış yazılmıştır?

- a. 1
- b. 2
- c. 3

7. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yanlış yazılmıştır?

- a. Kediye bir parça ciğer verdik.
- b. Annem çiklet çiğnememden hoşlanmıyor.
- c. Çamurlu yerlerde oynamamalısın.

8. Aşağıdaki çocuklardan hangisi altı çizili sözcüğü doğru söylemiştir?

- a. Ali: "Sarimsaklı yoğurdu çok severim."
- b. Berkay: "Sarmısaklı yoğurdun kokusunu sevmiyorum."
- c. Cem: "Samrısaklı yoğurt ve makarna harika olur."

9. "Esmâ, cimcime adlı kuşunu çok sever." cümlesinde büyük harfle başlaması gerektiği hâlde küçük harfle başlayan sözcük hangisidir?

- a. cimcime
- b. adlı
- c. kuşunu

10. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi cümlenin her yerinde büyük harfle başlar?

- a. Çam
- b. Salı
- c. İzmir

11, 12, 13, 14 ve 15. sorular için verilen sözcüklerden yazımı doğru olanları işaretleyiniz.

- 11. a. naynon b. laylon c. naylon
- 12. a. kibrit b. kirbit c. kirpit
- 13. a. telafuz b. telaffuz c. tellafuz
- 14. a. kurbaa b. kurbağa c. kurba
- 15. a. batlıcan b. padlıcan c. patlıcan

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlış yapılmıştır?

- a. Ay! elim yandı.
- b. Aman, yerler kayıyor!
- c. Ah! Kitabı getirmemişim!

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük yanlış yazılmıştır?

- a. Bütün gün dükkânları dolaşmak istemiyorum.
- b. Yerler cilâlandığı için pırıl pırıl parlıyor.
- c. Şu hâle bak üstün başın kirlenmiş.

18. Aşağıdaki bilgilerden hangisi yazım kılavuzunda yer almaz?

- a. Sözcüklerin yazımı
- b. Noktalama işaretlerinin kullanımı
- c. Deyimlerin anlamı

19. "Kırtasiyeden kalem silgi ve kalemtırış aldım." cümlesinde hangi sözcükten sonra virgül kullanılmalıdır?

- a. kalem
- b. silgi
- c. kalemtırış

20. "Bugünlerde nasıl mutlu olduğumu anlatamam" cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir?

- a. soru işareti
- b. virgül
- c. nokta

